

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ

Протокол № 4 від 15.01.2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні організації XX – XXI ст.

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (014.03 Історія), 032 Історія та археологія
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

освітня програма Середня освіта: історія. Українознавство
(назва освітньої програми)

освітня програма Історія. Історичне туризмознавство
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

Ізмаїл – 2019

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою української і всесвітньої історії та культури

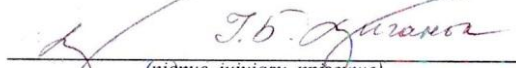
протокол № 8 від 10.01.19

Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету української філології та соціальних наук

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми:

Церковна Віра Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури.

Рецензент програми:

Дізанова Ада Віталіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	18	4
Модуль: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 2-3	Семінарські заняття:	
	14	4
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 2	-	-
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом навчальної дисципліни є міжнародні організації як феномен історичного розвитку і міжнародної політики, правові засади та основні напрямки їх діяльності, вплив на міжнародне середовище.

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародні організації ХХ-ХХІ ст.» є формування фахового уявлення про сутність та природу міжнародних організацій, їх роль у міжнародній політиці, вироблення навичок аналізу діяльності міжнародних організацій.

Міждисциплінарні зв'язки: зміст курсу значною мірою орієнтований на знання історії міжнародних відносин, глобалізаційних процесів, зовнішньої політики, засвоєних студентами у процесі вивчення курсу, «НАТО в системі євроатлантичної безпеки».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Знання:** знати передумови, історію виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій, визначення основних термінів курсу «Міжнародні організації ХХ –ХХІ ст.»; функції сучасних міжнародних організацій і чинники їх еволюції та трансформації; місце і роль універсальних міжнародних організацій в міжнародній політиці, особливості впливу міжнародних організацій на процеси глобального регулювання.

2. **Уміння:** вміти з'ясувати місце, функції та значення конкретної міжнародної організації у сучасних міжнародних відносинах, механізми її впливу на регіональні чи глобальні процеси; визначати вплив географічного чиннику на ефективність діяльності міжнародних організацій; аналітично

оцінювати взаємовідносини міжнародних організацій і держав та їх наслідки для міжнародних і внутрішньополітичних процесів.

3. *Комунікація*: використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з питань історії міжнародних відносин, глобалізаційних процесів, зовнішньої політики; практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. *Автономність та відповідальність*: виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Міжнародні організації в системі міжнародних відносин	4	2	2	-	-	-	6	2	1	1	-	-	-	12
2.	Типологія та функції міжнародних організацій	2	2	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	12
3.	Універсальні організації в системі міжнародних організацій та світовій політиці	4	2	2	-	-	-	6	2	1	1	-	-	-	12
4.	Регіональні та субрегіональні міжнародні організації	4	2	2	-	-	-	6	1	1	-	-	-	-	12
5.	Міжнародні організації у процесах глобального регулювання та управління	2	2	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	10
6.	Міжнародні організації у сфері безпеки	4	2	2	-	-	-	14	1	-	1	-	-	-	10
7.	Європейський Союз. Рада Європи.	2	2	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	10
8.	Міжнародні регіональні організації на пострадянському просторі	4	2	2	-	-	-	12	1	1	-	-	-	-	10

9.	Міжнародні неурядові організації та формування глобального громадянського суспільства	4	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	10
10.	Україна в міжнародних організаціях	2	-	2	-	-	-	6	1	-	1	-	-	-	10
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		32	18	14	-	-	-	88	8	4	4	-	-	-	112

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Міжнародні організації в системі міжнародних відносин

Поняття міжнародної організації. Класифікація міжнародних організацій. Функції міжнародних організацій. Прийняття рішень у міжнародних організаціях. Історія виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій. Міжнародні причини зростання ролі міжнародних організацій. Глобалізація та міжнародні організації. Вплив розвитку інформаційних та комунікаційних процесів на транснаціональні процеси. Суперечності міжнародного розвитку і їх вплив на діяльність міжнародних організацій.

Тема 2. Типологія та функції міжнародних організацій

Типологія міжнародних організацій. Міжурядові та неурядові міжнародні організації. Універсальні та спеціалізовані; глобальні, регіональні, субрегіональні; відкриті, закриті та ін. Координаційні та наднаціональні (владно-орієнтовані) міжнародні організації. Основні функції міжнародних організацій.

Тема 3. Універсальні організації в системі міжнародних організацій та світовій політиці

Ліга Націй. Проекти Ліги Націй. 14 пунктів Вудро Вільсона. Паризька мирна конференція 1919 р. та утворення Ліги Націй. Цілі та принципи Ліги Націй. Організаційна структура і компетенція Ліги Націй. Досвід Ліги Націй в регулюванні міжнародних відносин. Виключення СРСР та припинення політичної діяльності Ліги. Розпуск Ліги Націй у 1946 р.

Організація Об'єднаних Націй. Атлантична Хартія та Декларація Об'єднаних Націй. Установча конференція ООН у Сан-Франциско (1945) та прийняття Статуту ООН. Цілі та принципи діяльності ООН. Структура ООН. Рада Безпеки у структурі та діяльності ООН. Система ООН на сучасному етапі. Основні напрями діяльності ООН у сфері прав людини. Сутність, цілі та механізм гуманітарної діяльності ООН. Роль ООН у формуванні глобального інформаційного суспільства. ООН та боротьба з міжнародним тероризмом. Проблеми та шляхи підвищення ефективності діяльності ООН в сфері боротьби з міжнародним тероризмом.

Тема 4. Регіональні та субрегіональні міжнародні організації

Особливість регіональних міжнародних організацій. Принципи формування регіональних міжнародних організацій. Види регіональних міжнародних організацій. Регіональні міжнародні організації Європи. Регіональні організації

арабського світу. Діяльність регіональних організацій Південної та Північної Америки. Регіоналізація на африканському континенті. АСЕАН та регіональне співробітництво азійсько-тихоокеанських держав. Регіональні організації на пострадянському просторі. Шанхайська організація співробітництва. Субрегіональні міжнародні організації.

Тема 5. Міжнародні організації у процесах глобального регулювання та управління

Роль міжнародних організацій у процесах глобального управління. Регулювання та управління як легальний спосіб формування спільних моделей поведінки на міжнародній арені. Бреттон-Вудські інститути та функціонування міжнародних валютних систем. Регулювання валютних та економічних відносин у глобалізованому світі. СОТ як інструмент глобальної торгівлі. Велика Вісімка – неформальний механізм координації політичних та фінансово-економічних взаємодій між великими державами та їхнього впливу на міжнародне середовище як аргументи взаємодії глобальних та національних чинників.

Тема 6. Міжнародні організації у сфері безпеки

Роль міжнародних організацій у формуванні системи міжнародної безпеки. Особливості регіональних організацій безпеки. Організація Північноатлантичного Договору (НАТО). Цивільна і військова структури НАТО. Головні завдання НАТО в галузі безпеки. Еволюція стратегічної концепції НАТО. Політика відкритих дверей Альянсу. Процес розширення НАТО. Партнерство заради мир. Партнерство НАТО з Україною. Створення НБСЄ (Нарада з безпеки і співробітництва в Європі) як форум для діалогу з питань безпеки та переговорів щодо контролю над озброєннями, роззброєння та зміцнення довіри й безпеки в Європі. Основні напрями діяльності, структура і принципи прийняття рішень ОБСЄ. Роль ОБСЄ в системі безпеки Європи на сучасному етапі. Західноєвропейський Союз (ЗЄС) - військова складова ЄС. Альтернативні стратегії розвитку ЗЄС в системі Європейської безпеки. Інститути колективної безпеки на пострадянському просторі. Організація Договору про колективну безпеку (ОКДБ). Безпекові аспекти діяльності Шанхайської організації співробітництва. Боротьба з тероризмом.

Тема 7. Європейський Союз. Рада Європи

Становлення та основні етапи європейської інтеграції. Європейське об'єднання вугілля і сталі. Європейське економічне співтовариство («спільний ринок»). Європейське співтовариство з атомної енергії (Євратом). Маастрихтський договір. Створення Європейського Союзу (ЄС). Структура ЄС. Основні напрями діяльності. Зміцнення економічної та політичної інтеграції в ЄС. «Спільні політики» ЄС. Хвилі розширення ЄС. Передумови та створення Ради Європи (РЄ). Цілі. Членство. Спеціальні статуси в Раді Європи. Інституційна система Ради Європи. Головні напрями діяльності РЄ. Розробка і ухвалення конвенцій. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод. Європейська соціальна хартія. Діяльність Ради Європи в інформаційній сфері.

Тема 8. Міжнародні регіональні організації на пострадянському просторі

Причини та передумови співробітництва держав пострадянського простору на багатосторонній основі. Створення СНД: цілі, характер, сутність. Статут

СНД. Головні принципи. Структура СНД. Основні напрями діяльності СНД. Проблеми та перспективи розвитку СНД. Статут, цілі та інституціональні засади функціонування ОДКБ. Альтернативні моделі співробітництва пострадянських республік (ОДЕР-ГУАМ, Співдружність демократичного вибору, ШОС та ін.).

Тема 9. Міжнародні неурядові організації та формування глобального громадянського суспільства

Різновиди участі неурядових організацій в діяльності міжурядових. Взаємодія міжурядових та неурядових організацій. Права людини, демократія та неурядові міжнародні організації (Міжнародна Амністія, Freedom House). Антиглобалістські організації (Всесвітній соціальний форум). Природоохоронні неурядові міжнародні організації («Грінпіс», «Друзі Землі», «Всесвітній фонд захисту дикої природи») та принципи їх діяльності. Радикалізація міжнародного екологічного руху («Морський пастух»). Вплив неурядових міжнародних організацій на громадську думку, імідж держав і політиків – основні механізми реалізації програмних цілей більшості неурядових міжнародних організацій.

Тема 10. Україна в міжнародних організаціях.

Діяльність України в ООН. Перспективи співробітництва України з країнами ЄС. Основні напрямки співпраці України з НАТО. Активність України та її місце в діяльності ЮНЕСКО. Відносини України з торгово-економічними організаціями. Історія процесу приєднання до СОТ, позитивні та негативні наслідки приєднання до СОТ.

5.2. Тематика семінарських занять

ТЕМА 1. Міжнародні організації в системі міжнародних відносин

ТЕМА 2. Універсальні організації в системі міжнародних організацій та світовій політиці

ТЕМА 3. Регіональні та субрегіональні міжнародні організації

ТЕМА 4. Міжнародні організації у сфері безпеки

ТЕМА 5. Міжнародні регіональні організації на пострадянському просторі

ТЕМА 6. Міжнародні неурядові організації та формування глобального громадянського суспільства

ТЕМА 7. Україна в міжнародних організаціях.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	20 (30)	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4 (4)	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: <ul style="list-style-type: none"> - підготовка есе; - складання термінологічного словника; - підготовка до презентації результатів дослідження. 	24 (30) 20 (26) 20 (22)	Есе Словник Презентація
	Разом	88 (112)	

Тематика індивідуальних завдань

Тематика есе

1. Міжнародні організації як актори багатосторонньої дипломатії
2. Місце ООН в системі міжнародних організацій
3. Тенденції у розвитку міжнародних організацій в контексті поглиблення глобалізації.
4. Міжнародні організації та нерівність держав.
5. Наднаціональність МВФ.
6. Наднаціональні риси Світового Банку.
7. Велика Вісімка та критика її діяльності.
8. Екологічні глобальні проблеми в діяльності неурядових міжнародних організацій
9. Роль міжнародних організацій у формуванні міжнародного громадянського суспільства.
10. Права людини в діяльності міжнародних організацій.
11. Міжнародні організації та регіональна і глобальна безпека.
12. Роль міжнародних організацій у вирішенні конфліктів у сучасному світі.
13. Міжнародні організації та проблема втручання у сучасному світі (миротворчі акції, гуманітарна інтервенція і т.д.)
14. Неурядові міжнародні організації як актори транснаціональної політики.
15. Глобалізація тероризму та особливості впливу міжнародних терористичних організацій.
16. Пацифізм в діяльності неурядових організацій.
17. Основні тенденції у функціонуванні міжурядових організацій на пострадянському просторі.

Результати власного індивідуального дослідження студенти презентують на семінарському занятті (обсяг презентації – не менше 20 слайдів).

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді есе та його презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень фахового знання про сутність та природу міжнародних організацій, їх роль у міжнародній політиці, а також вміння аналітично оцінювати взаємовідносини міжнародних організацій і держав та їх наслідки для міжнародних і внутрішньополітичних процесів.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Назвіть види регіональних міжнародних організацій та їх особливості.
2. Охарактеризуйте роль міжнародних організацій у формуванні системи міжнародної безпеки.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання

	навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Есе	5
Термінологічний словник	5
Презентація	5

Оцінювання *есе* здійснюється за такими критеріями: глибоке знання обраної проблеми, збалансоване використання інформації, підпорядкованість її центральній ідеї (тезі), взаємопов'язаність, логічність, самостійність, аргументованість викладених думок і висновків. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

- 1.Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації : навчальний посібник / [Деменко О. Ф. та ін.] ; під заг. ред. канд. іст. наук, доц. Пошедіна О. І. - К. : НУОУ, 2011.
2. Міжнародні організації. Навчальний посібник. За ред. В. М. Матвієнко. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2005.
- 3.Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. О.С. Кучика.- Київ: Знання, 2007.
- 4.Міжнародні організації: Навчальний посібник/ За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. - Київ: ЦУЛ, 2003.
- 5.Міжнародні неурядові організації : навчальний посібник / В. В. Балабін [та ін.]; заг. ред. В. В. Балабіна. - К. : Логос, 2009.
- 6.Мокій А. І. Міжнародні організації: навчальний посібник / А. І. Мокій, Т.П. Яхно, І. Г. Бабець. - К. : Центр учбової літератури, 2011.

7. Основные сведения об Организации Объединенных Наций. – Нью-Йорк, 2000.
8. Осика С. Г. Світова організація торгівлі : підручник / С.Г. Осика, В.Т. Пятницький. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : К.І.С., 2004.
9. Спеціалізовані установи системи ООН. За ред. В.С.Бруза. – Київ: Либідь, 1995.
10. Федоров В.Н. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке. – М. : Логос, 2005.
11. Циганкова Т.М., Гордеева Т.Ф. Міжнародні організації. – Навчальний посібник. – К.: Видавництво КНЕУ, 2001.

10.2. Допоміжні джерела

12. Абашидзе А.Х., Урсин Д.А. Неправительственные организации: международно-правовые аспекты. – М., 2002.
13. Андрусевич А. Неурядові екологічні організації України: проблеми становлення та розвитку // *І.* – 2006. № 4 // Режим доступу: www.ji.lviv.ua/n41texts/andrusevych.htm
14. АСЕАН в начале XXI века. Актуальные проблемы и перспективы. – Москва: ИД «ФОРУМ», 2010.
15. Балдинюк О.В. Вдосконалення механізмів гуманітарної діяльності ООН // Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. – Випуск 13 (частина I). – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин, 1999.
16. Бруз В. С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. — К., 1995.
17. Бруз В. С. Україна в ООН: проблеми міжнародної та національної безпеки // Політична думка. — 1994. — № 4.
18. Бруз В. С. Проблема санкцій ООН: їх необхідність та ефективність // Політика і час. — 1997. — № 5; 6.
19. Бруз В. С. Гуманітарні катастрофи та гуманітарні інтервенції / Політика і час. — 2001. — № 3.
20. Бруз В.С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму. — Київ, ВПК «Експрес-Поліграф», 2010.
21. Голуб Н. В. Україна та міжнародні організації: інформаційно-довідкове видання / Н.В. Голуб. — К. : Кондор, 2003.
22. Грицяк І. А., Говоруха В. В., Стрельцов В. Ю. Правова та інституційна основи Європейського Союзу. — Х., 2009.
23. Грушова А. Т. Проблеми захисту прав людини в діяльності ООН. – К., 2005.
24. Губський Б. В. Євроатлантична інтеграція України: монографія / Б. В. Губський. — К. : Логос, 2003.
25. Гуменюк Б. Міжнародні організації // Політика і час. — 1998. — № 2.
26. Гуцман М. Я. Діяльність ООН у боротьбі з міжнародним тероризмом // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2005. – Випуск 58. – Частина II.
27. Дзяд О. В., Рудік О. М. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України. – К., 2009.
28. Довідник НАТО. – Брюссель, 2006.
29. Дорошко М.С. Геополітичні інтереси та зовнішня політика держав пострадянського простору. – Київ: Ніка-Центр, 2011.
30. Європейський Союз: економіка, політика, право: енциклопедичний словник. – К., 2011.
31. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра: навчальний посібник / упоряд. Ю. І. Макар [та інші]. - Чернівці : Рута, 2008.
32. Європейський Союз: словник-довідник / Ред. М. Марченко. - К. : К.І.С., 2006.
33. Заблоцька Л. Г., Федорова А. Л., Шинкаренко Т. І. Політико-правові аспекти діяльності Ради Європи. – К.: Фенікс, 2007.
34. Константинов В. Ю. Формування нової системи балансу сил у геостратегічному просторі Азійсько-Тихоокеанського регіону // Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки. – Київ: НІСД, 2008.
35. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення. — К., 2001.

36. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: історія і засади функціонування. — К., 2012.
37. Копійка В. В. Партнерство ООН та регіональних організацій у безпековій сфері: нові можливості, нові виклики // Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. — Випуск 99 (частина I). — К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин, 2011.
38. Костюнина Г. М. Асоціація стран Юго-Восточной Азии (АСЕАН) / Г. М. Костюнина [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.mgimo.ru/files/31198/31198.pdf>
39. Костюнина Г. М. Интеграция в Африке / Г. М. Костюнина [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.mgimo.ru/files/31193/31193.pdf>
40. Костюнина Г. М. Интеграция в Латинской Америке / Г. М. Костюнина [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.mgimo.ru/files/31215/31215.pdf>
41. Кузнецова Е. В. Международные неправительственные организации: учеб. пособие. — Минск: БГУ, 2007.
42. Курнишова Ю. В. Сучасні інтеграційні процеси в Азійсько-Тихоокеанському регіоні // Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки. — Київ: НІСД, 2008.
43. Макаренко Є. А. Інформаційне суспільство, політика, право в програмній діяльності ЮНЕСКО / Є. А. Макаренко; КНУТШ. — К.: Наша культура і наука, 2002.
44. Мармазов В. Є., Піляєв І. С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції. — К., 2002.
45. Матвієнко В. М. Україна і Ліга Націй. — К.: Київський університет, 2000.
46. Міжурядові регіональні організації. — К., 2001.
47. Международные организации системы ООН: Справочник. — М., 1990.
48. Международный валютный фонд. Современные тенденции и наши интересы. — М., 1993.
49. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу. — К., 2005.
50. ООН в начале XXI века. — М.: Институт Африки РАН, 2008.
51. ООН: основные цифры и факты. — М., 2003.
52. Основные сведения об Организации Объединенных Наций. — Нью-Йорк, 1993.
53. Піляєв І. С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі. — К., 2003.
54. Полторацький О. С. НАТО в сучасних євроатлантичних відносинах. Навчальний посібник. — К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2005.
55. Поршакова Н. ОБСЄ: від часів перетворення Народи Організацію до сьогодні // Вісник Київського університету. Серія Міжнародні відносини. — 2001. — Вип. 18.
56. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. — К., 2002.
57. Рябінін Є. Чи зможуть ШОС та ОДКБ стати євразійськими ЄС та НАТО? // Зовнішні справи. — 2011. - № 9.
58. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем. — К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2013.
59. Скороход Ю. С. Еволюція операцій з підтримання миру в постбіполярній системі міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — 2005. — Вип. 58, ч. 2.
60. Спеціалізовані установи системи ООН: навчальний посібник / За ред. В. С. Бруза. — К.: Либідь, 1995.
61. Статут Організації Об'єднаних Націй. — К.: Департамент громадської інформації ООН, 2008.
62. Тараненко Г. Г. Міжнародні неурядові організації і процеси демократизації Політологічний вісник. Зб-к наук. праць. — К.: «ІНТАС», 2009. — Вип. 43.
63. Уроки 11 вересня: проблеми глобальної, регіональної та національної безпеки. Матеріали круглого столу (Київ, 23 квітня 2002 року). — К.: НІПМБ, 2002.
64. Хартія про особливе партнерство між Україною і НАТО // Політика і час. — 1998. — № 8.

65. Чернявська Л.Н. Міжнародні неурядові організації в світовій політиці. – Київ: Видавництво КНУ, 2008.
66. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика і безпека України. — К., 2004.
67. Чекаленко Л. Пошук прийнятних моделей взаємовідносин суверенної держави і міжнародних організацій // Персонал. – 2005. - № 11// Режим доступу: <http://www.personal.in.ua/article.php?ida=160>
68. Шинкаренко Т. І. Діяльність Ради Європи у сфері культури //Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – Випуск 96. – Частина II.
69. Шнирков О., Кузнецов О., Кульпінський С. Європейський валютний союз. К., 2001.
70. Шпакович О. М. Вплив актів міжнародних організацій на внутрішні правопорядки держав-членів: теорія і практика. – К.: ВПЦ «Київський Університет», 2011.
71. Яхтенфукс М., Колер-Кох Б. Європейська інтеграція. – К., 2007.

10.3. Інтернет-ресурси

1. www.gov.ua
2. ООН: www.un.org/ або // www.unsystem.org
3. СНД: www.cis.minsk.by
4. МОП: www.ilo.org
5. НАТО: www.nato.int
6. ОАД: www.oas.org
7. ОАЄ: www.oau-oua.org
8. ОБСЄ: www.osce.org
9. СОТ: www.wto.org
10. ГУАМ: <http://www.guam.org.ua/>
11. АСЕАН: <http://www.asean.org>
12. ЮНЕСКО: <http://www.unesco.org>
13. «Грінпіс»: <http://www.greenpeace.org/international/>
14. Рада Європи: <http://www.coe.int>
15. Європейський Союз: www.europa.eu.int
16. Міжнародний валютний фонд: <http://www.imf.org/>
17. Інформаційний сайт Великої вісімки (G-7): <http://www.g7.utoronto.ca/>
18. Офіційний сайт «G-20»: <http://www.g20.org/>
19. Всесвітня організація інтелектуальної власності: <http://www.wipo.int>
20. Європейський банк реконструкції та розвитку: <http://www.ebrd.com>
21. Міжнародна організація з міграції: <http://www.iom.int>
22. Організація Американських держав: <http://www.oas.org>
23. Організація Договору про колективну безпеку: <http://www.dkb.gov.ru>
24. Світовий банк: <http://www.worldbank.org>
25. Шанхайська організація співробітництва: <http://www.sectesco.org>
26. Рада Європи в Україні: <http://www.coe.kiev.ua/>
27. Україна – НАТО: <http://www.ukraine-nato.gov.ua>
28. Україна й Світова організація торгівлі: <http://wto.in.ua>
29. Верховна Рада України: www.rada.kiev.ua, веб-сторінка, на якій розміщені установчі документи міжнародних організацій, членом яких є Україна.
30. Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»: <http://ivinas.gov.ua/uk/>
31. Інститут історії України НАН України: www.history.org.ua/
32. Рада Європи в Україні: <http://www.coe.kiev.ua/>
33. Україна – НАТО: <http://www.ukraine-nato.gov.ua>